

การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

Management of Security by Using the Three Principles in Educational
Institutions of School Administrators the Secondary Educational
Service Area Office Nakhon Ratchasima

อลงกต สระนอก* ขวลิท เกตุกระทุม** และ อำนาจ อยู่คำ***

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, **, ***

Alongkot Sanok* Chavalit Ketkratum** and Amnart Yookam***

Faculty of Education Vongchavalitkul University*, **, ***

Corresponding author E-mail: Alongkot_san@vu.ac.th

(Received: May 13, 2024; Revised: June 5, 2024; Accepted: June 13, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา 2) เปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ในวงจรคุณภาพเดมมิง ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านมาตรการป้องกัน ด้านมาตรการปลูกฝัง และด้านมาตรการปราบปรามจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 50 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานความปลอดภัยในสถานศึกษา 1 ท่าน รวมสถานศึกษาละ จำนวน 3 ท่าน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 150 ท่าน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ที่ 1.00 ทุกข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ 3) ผลการศึกษาแนวทางและการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ในวงจรคุณภาพเดมมิง ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้ 1) มาตรการด้านการป้องกัน สถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำแผนด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยการระบุความเสี่ยงด้านความปลอดภัย พร้อมกับจัดทำนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยตามความเสี่ยงที่ระบุ 2) มาตรการด้านการปลูกฝัง สถานศึกษาควรจัดลำดับความรุนแรงเร่งด่วนของความปลอดภัยสถานศึกษา มีการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเนื้อหา ด้านความปลอดภัยสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความรุนแรงเร่งด่วน และ 3) มาตรการด้านการปราบปราม สถานศึกษา

ควรจัดตั้งระบบการแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการ หรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษาให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด
คำสำคัญ: การบริหารความปลอดภัย, หลัก 3 ป., วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง

Abstract

The objectives of this research are threefold: 1) to examine the levels of security management through the application of three principles in educational institutions governed by the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, 2) to analyze the differences in security management levels across educational institutions of varying sizes within the same office, and 3) to explore methodologies and advancements in security management utilizing the three principles in these institutions, in alignment with the Deming Quality Cycle. The research concentrated on 50 educational institutions governed by the Secondary Educational Service Area Office in Nakhon Ratchasima. The participants in this study included educational administrators, notably a school director, a deputy school director, and a teacher, all of whom held responsibilities pertaining to safety measures within the educational institution. This configuration yielded a cumulative total of 150 informants for each educational institution. We utilized a five-point rating scale questionnaire to gather the data, which exhibited an Index of Item Objective Congruence of 1.00 and a reliability coefficient of 0.98. The analysis of data was carried out through the presentation of percentage, mean, and standard deviation (S.D.).

The findings of the research are presented as follows: The overall level of security management, as assessed through the three principles, within educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, was found to be notably high. 2) An analysis of security management grounded in the three principles within schools governed by the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima revealed no notable disparities in school sizes, whether considered collectively or across individual factors. The aggregate findings remained consistent at the 0.05 significance threshold. The examination of security management methodologies and advancements within educational institutions, specifically under the auspices of the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, is framed by the three tenets of the Deming Quality Cycle, which encompasses three distinct measures: (1) Regarding preventive strategies, educational institutions ought to convene discussions to strategize their operations and formulate thorough safety plans that encompass all aspects. This process entails the recognition of safety hazards and the development of policies and procedures informed by the identified risks. (2) Regarding internment measures, educational institutions ought to prioritize and tackle pressing safety concerns. This involves formulating strategies to enrich and broaden the educational curriculum, incorporating safety-related material that aligns with the recognized urgent safety concerns. (3) Regarding enforcement measures, educational institutions ought to implement a robust system for effectively addressing matters of school safety. This process encompasses the establishment of protocols for the management or mitigation of incidents, offering support during

their occurrence, and guaranteeing that those impacted receive the protection required by legal statutes.

Keywords: Management of Security, The Three Principles, The Deming Quality Cycle

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มคนเรียนรู้และสะสมความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การอ่าน การฟัง การเขียน การปฏิบัติ หรือการเรียนรู้ผ่านสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคคล เพื่อให้สามารถเติบโตและปรับตัวในสังคมและการทำงานได้ดียิ่งขึ้น การศึกษาสามารถเกิดขึ้นในทุกที่ และในสถาบันการศึกษาเช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือองค์กรการศึกษาอื่น ๆ และอาจเป็นการเรียนรู้ผ่านการศึกษาดนเอง (Self-learning) ด้วยการค้นคว้าและศึกษาอย่างสร้างสรรค์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจของบุคคลนั้น ๆ การศึกษามักมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาของบุคคลและสังคมในทุกประเทศ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล ของสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรยาบรรณความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาในการพัฒนานักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาชาติ โดยถือว่านักเรียนคือหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน ทักษะดังกล่าวจำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมในการทำงานและอาชีพในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการพัฒนาชาติเพื่อเพิ่มโอกาสในการเติบโตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาที่ปลอดภัยมีผลกระทบต่อพฤติกรรม จิตใจ และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ ดังนั้นความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับนักเรียนอย่างมีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย กล่าวคือถ้าการศึกษาคือความเจริญงอกงาม บุคคลจะเจริญงอกงามต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (สุชีรา ใจหวัง, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติ จากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) จึงได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นพลวัตที่ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทศวรรษคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์เป็นผลให้เกิดการเร่งแก้ไข ปัญหา ทั้งยังเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งภัยในแต่ละด้าน ล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศประกอบกับ นโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัยของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการมองเห็นภัยที่เกิดแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่เกิดขึ้นซ้ำและส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจในหลายปีที่ผ่านมา เช่น ภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ เป็นผลให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสวัสดิภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาต้องตระหนักในการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจ

และความเชื่อมั่นให้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน (12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนไทยในหลายรูปแบบ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทวีความรุนแรงมากขึ้นเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การห่างเหินจากศาสนา การทะเลาะวิวาท ตัดยาเสพติด การเสพยาเสพติด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเล่นเกม รวมทั้งการจมน้ำเสียชีวิต และการประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางของเด็กและเยาวชน ฯลฯ และอีกปัญหาหนึ่งที่มีแนวโน้มรุนแรงและหนักมากจนน่าวิตก คือการแพร่ระบาดของสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อลามกอนาจาร จนทำให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่งขาดภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออยู่แล้ว มีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเมื่อเผชิญเหตุความปลอดภัย ต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย ป้องกัน ช่วยเหลือหรือเยียวยา และแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการตามหลัก 3 ป. ได้แก่ การป้องกัน การปลุกฝัง การปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณ์ลักษณะเดิมกลับมาเกิดซ้ำ (แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา, 2565)

หลัก 3 ป. ประกอบด้วย 1) การป้องกัน คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนความปลอดภัย การจัดโครงสร้างการบริหาร การวิเคราะห์ และการประเมินความเสี่ยงอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) การปลุกฝัง คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ การสร้างเจตคติที่ดี การมีจิตบริการ และเสริมสร้างทักษะ ความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความยั่งยืน 3) การปราบปราม คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเผชิญเหตุ การเข้าถึงสถานการณ์ การแก้ไขปัญหาความปลอดภัย และการดำเนินการกับบุคคลที่ละเมิด หรือประพฤติไม่เหมาะสมด้วยความรอบคอบ รวดเร็ว และเป็นธรรม รวมถึงการช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟู และเนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่เผชิญเหตุความปลอดภัย จึงมีความสำคัญในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยตามหลัก 3 ป. ตลอดจนการลดระดับความรุนแรงของภัยที่จะเกิดโดยตรง รวมไปถึงระดับเหตุการณ์ความปลอดภัย หรือแก้ไขปัญหา เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปลอดภัย (แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา, 2565)

จากความสำคัญ และความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการทำวิจัยเรื่องการบริหารความปลอดภัย โดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 ทั้งหมด 50 แห่ง แบ่งเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก 4 แห่ง สถานศึกษาขนาดกลาง 18 แห่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่ 11 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 17 แห่ง สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.1.2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานความปลอดภัยในสถานศึกษา 1 ท่าน รวมสถานศึกษาละ 3 ท่าน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 150 ท่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ปีการศึกษา 2566

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับขนาดของสถานศึกษาลักษณะเป็นแบบ (Check List) โดยสอบถามเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้

- 1) ด้านมาตรการป้องกัน
- 2) ด้านมาตรการปลุกฝัง
- 3) ด้านมาตรการปราบปราม

ตอนที่ 3 สอบถามแนวทางในการพัฒนาและข้อเสนอแนะโดยใช้หลัก 3 ป. ในวงจรคุณภาพของเดมมิง

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. และวงจรคุณภาพเดมมิง (Demming Cycle) (Deming, 1986 อ้างถึงใน นิรุช บัณฑิตโต, 2557)

3.3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์วิธีการสร้างแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามา กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม

3.3.3 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามและร่างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. และวงจรคุณภาพเดมมิง (Demming Cycle)

3.3.4 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.3.5 นำเสนอร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและเที่ยงตรง โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ดัชนีความสอดคล้องมีค่า 1.00 ทุกข้อ

3.3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นภาพรวมทั้งฉบับโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

3.3.8 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และจัดทำในรูปแบบ QR-Code เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสแกนเพื่อตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ผ่านช่องทาง Google Form เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ให้ข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา และผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้ง QR-code ไปยังสถานศึกษา ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แบ่งเป็นรายด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3.5.3 การแปลความหมายในการให้คะแนนจากค่าเฉลี่ยของคำตอบทั้งหมด ตามขอบเขตของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 3 ป. อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

4. ผลการวิจัย

4.1 ระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ที่	การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป.	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล	ลำดับที่
		μ	σ		
1	ด้านมาตรการป้องกัน	4.82	0.31	มากที่สุด	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป.	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล	ลำดับที่
		μ	σ		
2	ด้านมาตรการปลูกฝัง	4.77	0.36	มากที่สุด	2
3	ด้านมาตรการปราบปราม	4.82	0.36	มากที่สุด	1
รวม		4.80	0.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.80, \sigma=0.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านมาตรการป้องกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82, \sigma=0.31$) และด้านมาตรการปราบปราม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82, \sigma=0.36$) รองลงมา คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.77, \sigma=0.36$)

4.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ที่	การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป.	ขนาดสถานศึกษา							
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1.	ด้านมาตรการป้องกัน	4.94	0.13	4.85	0.24	4.76	0.39	4.82	0.35
2.	ด้านมาตรการปลูกฝัง	4.94	0.13	4.81	0.25	4.66	0.41	4.76	0.45
3.	ด้านมาตรการปราบปราม	4.99	0.01	4.86	0.25	4.73	0.43	4.79	0.42
ภาพรวม		4.96	0.05	4.84	0.22	4.72	0.41	4.79	0.39

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

5. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องจากผลการวิจัยเรื่องการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ได้นำเสนอการอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านมาตรการป้องกัน และด้านมาตรการปราบปราม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ร่วมกันประชุม วางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำแผนด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกมิติ ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ภาคี เครือข่าย และหน่วยงานองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาได้อย่าง ชัดเจน มีดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อความปลอดภัย ซึ่งครอบคลุมถึง ความปลอดภัยของสถานที่ตั้งและบริเวณ

โรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบต่างๆ รวมถึงความปลอดภัยในพื้นที่สนามกีฬาในโรงเรียน มีการบริการความปลอดภัยของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ บริการต่างๆ ของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครอบคลุมถึงความปลอดภัยในการเดินทาง ความปลอดภัยภายนอกและภายในห้องเรียน บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยจากบุคคล และบริการสวัสดิศึกษา ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2564) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะตระหนักดีว่าหากสถานศึกษาไม่มีความปลอดภัยแล้วจะไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพให้แก่ผู้เรียนได้ และยังส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของไทย ทั้งนี้ในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดูแลและทำงานร่วมกัน เพื่อหวังว่าผลลัพธ์จะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี ตลอดจนความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัย สุชีรา ใจหวัง (2561) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า 1) การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ สุพักตร์ เลยกกลาง (2566) ได้การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยพบว่า เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการปราบปราม รองลงมา คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง และ ด้านมาตรการป้องกัน รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการปราบปราม รองลงมา คือ ด้านมาตรการป้องกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการป้องกัน คือ ด้านมาตรการปราบปราม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง และ สถานศึกษาขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการป้องกัน รองลงมา คือ ด้านมาตรการปราบปราม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่มีขนาดและพื้นที่ใหญ่กว่าของสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งอาจส่งผลให้มีความซับซ้อนในการบริหารความปลอดภัยมากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนและบุคลากรมากกว่าที่ต้องการการดูแลและควบคุม และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มักมีการสื่อสารที่ซับซ้อนและต้องการการควบคุมที่เข้มงวดมากขึ้น เนื่องจากต้องการให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยถูกต้องและทันเวลาสำหรับนักเรียนและบุคลากรที่มากกว่ามาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ที่ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และสุพักตร์ เลยกกลาง (2566) ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ผลการศึกษาแนวทางและการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ในวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้ 1) มาตรการ ด้านการป้องกัน สถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำแผนด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุม ทุกมิติ ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา ภาควิชาเครือข่าย และหน่วยงานองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยการระบุนภัยและความเสี่ยงและช่อง โหว่ด้านความปลอดภัย พร้อมทั้งจัดทำนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยตามความเสี่ยงและช่องโหว่ที่ ระบุ ดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่วางแผนไว้ไปใช้ รวมถึงการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด (CCTV) รวมทั้งการดำเนินการตรวจสอบและเฝ้าระวังความปลอดภัยในสถานที่เป็นระยะๆ มีการตรวจสอบและประเมินผลการ ดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการทบทวนรายงานเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยและการวิเคราะห์ แนวโน้ม เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของมาตรการต่างๆ มีการดำเนินการปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานด้าน ความปลอดภัยตามผลการประเมินและการตรวจสอบ เพื่อเสริมความมั่นใจในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้ดียิ่งขึ้น 2) มาตรการด้านการปลูกฝัง สถานศึกษาควรมีการสำรวจข้อมูลด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา จัดลำดับความรุนแรง เร่งด่วนของความปลอดภัยสถานศึกษา มีการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเนื้อหาด้านความปลอดภัย สถานศึกษาที่สอดคล้องกับความรุนแรงเร่งด่วน ควรมีการจัดการอบรมเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้าง จิตสำนึก ความตระหนัก การรับรู้ และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียนและครู ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน เรื่องของความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการตรวจสอบการดำเนินงานการจัดการอบรมเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อ ป้องกันความเสี่ยงและประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานและเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการปรับปรุง แผนการปฏิบัติการการจัดการอบรมเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามผลการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างวินัยในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันความปลอดภัยในสถานศึกษา และ 3) มาตรการด้านการปราบปราม สถานศึกษาควรมีการวางแผนจัดตั้งมีระบบการแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดแนวทาง ปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา และสร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านกฎหมาย ให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด ให้การคุ้มครอง นักเรียน ครูและบุคลากรให้อยู่ในความปลอดภัย พร้อมทั้งมีการรายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำข้อมูลบุคคลและหน่วยงานในพื้นที่ตั้งของสถานศึกษาที่สามารถติดต่อ ประสานงานและให้การช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู จิตใจได้อย่างรวดเร็ว ทันทีทันใด มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายต่าง ๆ พร้อมทั้งเมื่อเกิดเหตุ ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจ โดยการติดตามเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนมาตรการด้านการปราบปรามพร้อมทั้งปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้อง กับกระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวว่าแนวทางมาตรการของความปลอดภัยในสถานศึกษาประกอบด้วย การป้องกัน การปลูกฝังและการปราบปราม สอดคล้องกับแนวคิดของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวว่าลักษณะของการมีส่วนร่วม จำแนกตามกระบวนการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมี ส่วนร่วมในการประสานงาน 3) การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย 4) การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร และ 5) การมี ส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ เมืองแมน (2566) ที่ได้พัฒนาระบบการบริหาร จัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ได้แก่

องค์ประกอบหลักของระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามกรอบของระบบเพื่อการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การป้องกัน เป็นการดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรคหรือความไม่ปลอดภัยต่อนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา 2) การปลูกฝังหมายถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจจิตสำนึกและเจตคติที่ดีและการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยแก่นักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 3) การปราบปรามหมายถึงแก้ปัญหาการช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เพราะถือว่าความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือเยียวยาที่มีความมั่นคงและปลอดภัย

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมาตรการปลูกฝัง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรมีวางแผน กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ที่เน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจจิตสำนึกและเจตคติที่ดีและการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยแก่นักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมในการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เชิงคุณภาพ เพื่อที่จะได้ข้อมูลในการพัฒนาที่ละเอียดมากขึ้น

6.2.2 ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม

6.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา หาปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(2), 1-14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ธีรยุทธ เมืองแมน. (2566). *การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นิรุช บัณฑิตโต. (2557). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.

- ปัญญาพัฒน์ พัฒน์ญาณนท์. (29 มีนาคม 2564). 12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก. <https://www.spm-pn.go.th/1799/>
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย. ไทยร่มเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือการบริหารงานโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กลุ่มวิจัยและพัฒนา นโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา. กลุ่มวิจัยและพัฒนา นโยบาย, สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชีรา ใจหวัง. (2561). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 [ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพักตร์ เลยกกลาง (2566). การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต]. วิทยาลัยนครราชสีมา.